

กระบวนการพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็น

Smart Farmer

1

- ประเมิน วิเคราะห์ศักยภาพ
- ปรับแนวคิดในการทำอาชีพ
- อบรมพัฒนาทักษะตามแผน
- เพิ่มประสิทธิภาพ
- ลดต้นทุนการผลิต

ปรับแนวคิด
Mindset/Getting idea

2

- แนวคิดสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตร
- จัดทำแผนพัฒนาการผลิตรายบุคคล/แผนธุรกิจ
- ผู้นำการจัดการผลิตในชุมชน และจัดทำแผนธุรกิจกลุ่ม
- พัฒนาเกษตรกรต้นแบบและถอดบทเรียน
- พัฒนาผู้ประกอบการด้วยนวัตกรรมเกษตรและทักษะด้านเทคโนโลยี (Digital)
- สนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่ม/กลุ่มธุรกิจ
- พัฒนาด้านการบริหารจัดการกลุ่ม
- เชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจ

การสร้างและพัฒนาแผนการผลิต
Set up Project/Development Project

3

- ยกระดับเป็นผู้ประกอบการเกษตร
- ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจเกษตร ครอบคลุม
- แนวคิดเชิงธุรกิจเกษตร นวัตกรรม
- การเกษตรสมัยใหม่ (Smart Farming)

การพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการ
Start to be Entrepreneur

4

- พัฒนายกระดับเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการชั้นนำ
- เข้าสู่ระบบธุรกิจสมัยใหม่

ผู้ประกอบการ
Entrepreneur/Go to Global

เข้าสู่กระบวนการพัฒนา

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่
กองพัฒนาเกษตรกร
กรมส่งเสริมการเกษตร
โทร. 0 2579 3006
<http://www.farmdev.doe.go.th/>

การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

กรมส่งเสริมการเกษตร

ความเป็นมา

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรอบรู้รอบด้าน เท่าทันต่อสถานการณ์ด้านการเกษตรที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับในปี 2555 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดนโยบายการพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) โดยมุ่งหวังให้เกษตรกรไทยมีความพร้อม มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพการเกษตรของตนเอง

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) มาตั้งแต่ปี 2557 มาจนถึงปัจจุบันโดยยึดหลักการพัฒนา “เกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” บนพื้นฐานการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความภูมิใจในอาชีพการเกษตรและการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยมีเจ้าหน้าที่เป็น “ผู้จัดการเรียนรู้” และใช้กระบวนการกลุ่มเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนา

การขับเคลื่อน Smart Farmer

กรมส่งเสริมการเกษตรวางกลไกหลักในการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer ดังนี้

- พัฒนาระบบฐานข้อมูลเกษตรกรปราดเปรื่อง เพื่อประเมินศักยภาพและเป็นคลังข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ
- การสร้างกลไกการขับเคลื่อนงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- บูรณาการทุกหน่วยงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาของเกษตรกร ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานด้านวิชาการ

การพัฒนาเกษตรกรทั่วไป

โดยแยกออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

ผู้ประกอบการเกษตร (Commercial Farmer)
คือ เกษตรกรที่ทำการเกษตรเพื่อการค้า

เกษตรกรยังชีพ (Subsistence Farmer)
คือ เกษตรกรที่ทำการเกษตรเพื่อการยังชีพ

คำนิยาม

Smart Farmer

หมายถึง ผู้ประกอบการเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีและการบริหารจัดการเพื่อดำเนินธุรกิจเกษตรอย่างทันสมัย มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ โดยจะต้องผ่านการประเมินคุณสมบัติพื้นฐานครบ 6 ข้อ

Smart Farmer ต้นแบบ (Smart Farmer Model)

หมายถึง เกษตรกรที่ผ่านการประเมินคุณสมบัติพื้นฐานครบ 6 ข้อ และครบ 15 ตัวบ่งชี้ และจะต้องผ่านคุณสมบัติของ Smart Farmer ต้นแบบที่แต่ละด้านกำหนด โดยมี 12 ด้าน ได้แก่ ข้าว พืชผัก พืชไร่ ไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้ผล ไม้ยืนต้น สมุนไพรและเครื่องเทศ (อายุยาว) สมุนไพรและเครื่องเทศ (อายุสั้น) เกษตรผสมผสาน นาเกลือสมุทร และแมลงเศรษฐกิจ

Developing Smart Farmer

หมายถึง เกษตรกรที่ได้รับการประเมินแล้วแต่ยังไม่ผ่านคุณสมบัติ Smart Farmer ซึ่งกลุ่มนี้จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนผ่านเป็น Smart Farmer

คุณสมบัติพื้นฐานของ Smart Farmer

แบ่งออกเป็น 6 ตัวชี้วัด 15 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มีความรู้ในเรื่องที่ทํายู่

- ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือให้คำแนะนำปรึกษาผู้อื่นได้
- ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 สามารถเป็นจุดเรียนรู้ให้กับผู้อื่น

มีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลและใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการได้

- ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล จากเจ้าหน้าที่และผ่านทางระบบสารสนเทศและการสื่อสารอื่น ๆ เช่น Internet, Mobile Phone เป็นต้น
- ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 มีการบันทึกข้อมูลและใช้ข้อมูลมาประกอบการวิเคราะห์ วางแผน บริหารจัดการผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 มีการนำข้อมูลมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาอาชีพของตนเองได้

มีความรู้และเข้าใจในการบริหารจัดการผลผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain)

- ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีความสามารถในการบริหารจัดการปัจจัยการผลิต แรงงานและทุน ฯลฯ
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 มีความสามารถในการเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดเพื่อขยายผลผลิตได้
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 มีการจัดการของเหลือจากการผลิตที่มีประสิทธิภาพ (Waste Management)

มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค

- ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 มีการผลิตที่ได้มาตรฐาน GAP GMP หรือเกษตรอินทรีย์ หรือการผลิตที่ได้มาตรฐานอื่น ๆ
- ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 มีกระบวนการผลิตสอดคล้องกับมาตรฐาน GAP GMP หรือเกษตรอินทรีย์ หรือการผลิตที่ได้มาตรฐานอื่น ๆ

มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม

- ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 มีกระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม (Green Economy)
- ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 มีกิจกรรมช่วยเหลือชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง

มีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร

- ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 มีความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพการเกษตร รักและหวงแหนพื้นที่และอาชีพทางการเกษตรไว้ให้รุ่นต่อไป
- ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 มีความสุขและความพึงพอใจในการประกอบอาชีพการเกษตร

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรที่เป็น **Smart Farmer** คือ ต้องมีคุณสมบัติพื้นฐานครบทั้ง 6 ข้อ โดยต้องผ่านการพิจารณาตามตัวบ่งชี้อย่างน้อยหนึ่งตัวบ่งชี้ในแต่ละคุณสมบัติ แต่ถ้าไม่ผ่านคุณสมบัติ Smart Farmer เกษตรกรรายนั้นจะจัดอยู่ในกลุ่ม Developing Smart Farmer

